

LAWO
CLASSICS

MOZART SCHOENBERG

MARIA ANGELIKA CARLSEN
MARTHE HUSUM
BERIT CARDAS
ENSEMBLE ALLEGRIA

WIENERSKE KONTRASTER

To unge komponister fra det som i dag er Østerrike er representert på denne CD-en. 120 år skiller verkene i tid, og de er kontrasterende på mange vis, både i form, stemning og kunstnerisk målsetning. Man snakker om flere wienerske «skoler» i musikkhistorien, her er forskjellene mellom dem tydelige. Bare i fantasirikdom og kvalitet er de nær hverandre.

WOLFGANG AMADEUS MOZART: SINFONIA CONCERTANTE I ESS-DUR, KV 364

Mozart var 23 år gammel da han i 1779 skrev dette verket for den noe uvanlige besetningen fiolin, bratsj og orkester – bestående av strykere, to oboer og to horn. Orkesterbesetningen er nokså vanlig på denne tiden, bortsett fra at bratsjgruppen her er delt i to separate stemmer, akkurat som fiolinene. Solobratsjstemmen er imidlertid notert i d-dur, det betyr at alle fire strengene må stemmes opp en halv tone, antagelig for at det mørkere soloinstrumentet skal høres bedre. Dette gjøres sjelden i dag, heller ikke på dette opptaket.

Mozart skrev «Konsertanten», som den gjerne kalles blant musikere, i Salzburg under inntrykket av morens død under deres opphold i Paris.

Han hadde forgjeves søkt et fast engasjement der, blitt fortvilet over tilstandene i storbyen og behandlingen han ble utsatt for. Så døde i tillegg moren, som vel var med både som støtte og anstand. Noen ser andre sats – en verdig skridende andante i c-moll – som et uttrykk for sorgen over henne, men dette blir gjetning. Hos Mozart er det nærmest umulig å lese sinnsstemningene hans ut fra musikken han skrev.

Første sats synes kanskje heller å henspille på et konkret innhold i og med at den har fått karakterbetegnelsen *allegro maestoso* og går i den tradisjonelt majestetiske tonearten ess-dur. Med høytidelige ess-dur-akkorder åpner senere *Tryllefløyten*, i samme toneart skriver Beethoven sin «Keiserkonsert» (5. klaverkonsert), men sannsynligvis var Mozart bare ute etter en musikalsk karakter uten å tenke noe videre

på en bestemt anledning med pomp og prakt. Denne satsen kan ellers bringe analytikere til en viss fortvilelse ved at den egentlig ikke har noe hovedtema, men i stedet bare en samling nokså fragmenterte motiver.

Siste sats – en rondo med karakterbetegnelsen *presto* – vil uansett ikke mye mer enn å sette oss i godt humør. Musikerne får leke seg, og solistene avslutter med å klatre helt fra sitt dypeste leie opp til usedvanlige høyder på gripebrettet. Det er for øvrig ikke umulig at Mozart har skrevet solobratsjstemmen til seg selv, han var en virtuos utøver både som pianist og fiolinist. For en god fiolinist er bratsjen lett å mestre. Wolfgangs eget instrument er utstilt i Salzburg, i huset der han ble født. Gripebrettet var akkurat langt nok til å kunne spille den høyeste tonen.

Mozart må ennå holde ut under erkebiskopens åk i Salzburg i to år før han frigjør seg og slår seg ned bak høye bymurer i keiserstaden Wien.

ARNOLD SCHÖNBERG: VERKLÄRTE NACHT, OP. 4, VERSJON FOR STRYKEORKESTER

Mozart var et barn av opplysningstiden, Schönberg blir født i 1874 i industrialiseringens Wien, «Gründerzeit» kalles tiden – «Ringstrasse» anlegges med operaen, keiserpalasset, «Musikverein» og de andre praktbyggene der bymurene hadde stått rundt den indre bykjernen. Unge diktere, komponister og andre kunstnere og filosofer så imidlertid snart en hulhet i dette storlatne arkitektoniske uttrykket. Bak så de et hierarkisk og løgnaktig samfunn hvor adelen fortsatt anga tonen. De måtte opponere. Og det var mange av dem, nettopp på denne tiden vrirler keiserstaden av unge begavelsler. Schönberg og hans litt yngre elever Alban Berg og Anton Webern ferdes på de samme kaféene som dikterne Stefan Zweig og Hugo von Hofmannsthal og samfunnsrefseren Karl Kraus. Gustav Klimt og hans krets ble støttet av den industrielle rikmannsfamilien Wittgenstein, hvor den yngste sønnen Ludwig skulle bli en fornyer av filosofien.

Først må man imidlertid kjenne det man vil fornye. Slik er det også med Schönberg, som i sine tidlige verker går i Brahms og Wagners fotspor. Først etter 1900 søker han helt nye – og for det brede publikum skandaløse – veier som komponist.

Verklärte Nacht ble først skrevet for to fioliner, to bratsjer og to celli i 1899. Det vidunderlige og tidvis svulmende senromantiske verket er inspirert av et dikt med samme navn av den tyske dikteren Richard Dehmel (1863-1920). Schönberg hadde allerede tonesatt flere dikt av ham.

Diktet består av tre kortere strofer som innrammer to monologer, kvinnens og mannens. Schönberg følger diktets oppbygning nøye, og det er allerede ut fra diktet nærliggende å snakke om en rondoform – med et grunntema som gjentas og veksler med nye sidetemaer. Men, som det gjerne er med musikalsk analyse, bidrar ikke dette særlig til forståelsen av komposisjonens – eller diktets – indre liv og utvikling. Det dreier seg her samtidig om programmusikk ved at musikken er basert på en tekst – og det er slående hvordan tonene illustrerer diktet. Likevel er musikken uavhengig og trenger ikke teksten for å bli forstått.

Tonespråket inneholder alt fra enklere hymniske partier til grelle ekspresjonistiske passasjer i det tonale grenseland. For publikum i Wien var dette en utfordring da verket ble uroppført under ledelse av Wien-filharmonikernes legendariske konsertmester Arnold Rosé. Reaksjonene

var mildt sagt delte. Mange reagerte også på diktets «uanstendige» innhold. Schönberg og hans likesinnede hadde en lang vei foran seg...

Han vendte ikke ryggen helt til tonaliteten etter at han hadde funnet sin senere atonale stil og konstruert sin komposisjonsteori. Og han tar *Verklärte Nacht* opp igjen to ganger: I 1917 arrangerer han stykket for strykeorkester. Kontrabass kommer til, og solistiske partier veksler med orkestrale. I 1943, i USA, reviderer han denne versjonen, og det er denne reviderte versjonen vi hører her. Han likte sitt eget ungdomsverk, her spilt av et ungdommelig energisk orkester.

MORTEN CARLSEN
NORGES MUSIKKHØGSKOLE

VIENNESE CONTRASTS

Two young composers from what today is Austria are featured on this recording. The works, separated in time by 120 years, are contrasting in many respects — in form, mood and artistic aim. In music history we speak of several Viennese “schools”, and here the differences between them are obvious. They are similar only in wealth of imagination and quality.

WOLFGANG AMADEUS MOZART: SINFONIA CONCERTANTE IN E-FLAT, KV 364

Mozart was 23 years old when, in 1779, he wrote this work for the somewhat unusual instrumentation of violin and viola and an orchestra consisting of strings, two oboes and two horns. This instrumentation was quite common then, except for the division of the viola section into two parts, just like the violins. The solo viola part is, however, notated in D-major, meaning that all four strings are tuned a semitone sharper, presumably so that the darker-sounding solo instrument might be better heard. This is seldom done today, nor was it done on this recording.

Mozart wrote the “Concertante”, as it is usually known among musicians, in Salzburg under the

impression of his mother's death and their stay in Paris. He had tried in vain to find a permanent engagement there and had despaired of the conditions in the metropolis and the treatment he was subjected to. Then came the death of his mother, who no doubt was along to support and keep an eye on him. Some see the second movement — a dignified, striding andante in C-minor — as an expression of his grief, but this is conjecture only. With Mozart, it is virtually impossible to read his state of mind from the music he wrote.

The first movement seems rather to suggest something more concrete, since it has been given the tempo marking *allegro maestoso* and proceeds in the traditionally majestic key of E-major. *The Magic Flute* also opens with solemn

E-flat chords, and Beethoven wrote his *Piano Concerto No. 5*, the *Emperor Concerto*, in the same key. Mozart was, however, probably after a musical mood and not thinking of a particular occasion with pomp and ceremony. This movement can otherwise leave analysts with a certain sense of despair, as it really has no main theme, but rather a collection of fragmented motifs.

The last movement — a rondo with the tempo marking *presto* — wants little more than to put us in a good mood. The musicians get to frolic, and the soloists end by ascending the fingerboard from the lowest range to extraordinary heights. It is, for that matter, not inconceivable that Mozart wrote the solo viola part for himself; he was a virtuosic performer both as pianist and violinist. For a good violinist, the viola is easy to master. Mozart's own instrument is on exhibit in Salzburg, in the house in which he was born. The fingerboard is just long enough to be able to play the highest note.

Mozart had to endure life in Salzburg under the archbishop's yoke yet another two years before liberating himself and settling in behind the high walls of the imperial city of Vienna.

ARNOLD SCHOENBERG: VERKLÄRTE NACHT, OP. 4, VERSION FOR STRING ORCHESTRA

Mozart was a child of the Enlightenment; Schoenberg was born in Vienna in 1874, in the age of industrialisation and an economic phase known as the “Gründerzeit”. “Ringstrasse” was built with the opera, the imperial palace, the “Musikverein”, and the other magnificent edifices where city walls had once surrounded the historic city centre. Young poets, composers and other artists and philosophers soon understood the hollowness in this grandiose architectonic expression. Behind it they saw a hierarchical and hypocritical society in which the nobility continued to set the tone. They had to oppose it, and there were many of them, for right at this time the imperial city was teeming with young talent. Schoenberg and his somewhat younger pupils, Alban Berg and Anton Webern, frequented the same cafés as the poets Stefan Zweig and Hugo von Hofmannsthal and the social satirist Karl Kraus. Gustav Klimt and his circle were supported by the wealthy industrialist Wittgenstein family, whose youngest son Ludwig would become a renewer in the field of philosophy.

First, however, one must know that which one wishes to renew. Such was the case with Schoenberg, who in his earlier works followed in the

footsteps of Brahms and Wagner. It was not until after 1900 that he sought out entirely new — and, for his wider audience, scandalous — paths as a composer.

Verklärte Nacht was first written for two violins, two violas and two cellos in 1899. The remarkable and at times grandiloquent late romantic work was inspired by a poem of the same name by the German poet Richard Dehmel (1863-1920). Schoenberg had already set a number of his poems to music.

The poem consists of two monologues — the woman's and the man's — framed by three shorter verses. Schoenberg closely follows the structure of the poem, and from the poem alone it is natural to speak of a rondo form — with a basic theme that is repeated as it alternates with new secondary themes. As is often the case with musical analysis, however, this is not particularly helpful in understanding the composition's — or the poem's — inner life and development. We are at the same time dealing here with programme music, since the music is based on a text — and it is striking, the extent to which the musical tones illustrate the poem. Yet the music is independent and needs no text to be understood.

The tonal language encompasses everything from simpler hymnic parts to jarring expressionistic passages in the tonal borderland. This was a challenge for the audience in Vienna, when the work was premiered by the Vienna Philharmonic Orchestra led by legendary concertmaster Arnold Rosé. Audience reaction was, mildly put, divided. Many reacted to the poem's "indecent" content. There was still a long road ahead for Schoenberg and his like-minded admirers ...

After finding his later atonal style and constructing his theory of composition, Schoenberg did not turn his back on tonality completely. And he returned to *Verklärte Nacht* on two occasions: in 1917 he arranged the piece for string orchestra, adding double bass and alternating soloistic and orchestral parts. He revised this version in the USA in 1943, and it is the revised version we hear on this recording. He liked this work of his early years, played here by a youthfully energetic orchestra.

MORTEN CARLSEN
THE NORWEGIAN ACADEMY OF MUSIC

VERKLÄRTE NACHT

Zwei Menschen gehn durch kahlen, kalten Hain;
der Mond läuft mit, sie schaun hinein.
Der Mond läuft über hohe Eichen,
kein Wölkchen trübt das Himmelslicht,
in das die schwarzen Zacken reichen.
Die Stimme eines Weibes spricht:

Ich trag ein Kind, und nit von dir,
ich geh in Sünde neben dir.
Ich hab mich schwer an mir vergangen;
ich glaubte nicht mehr an ein Glück
und hatte doch ein schwer Verlangen
nach Lebensfrucht, nach Mutterglück
und Pflicht – da hab ich mich erfrecht,
da ließ ich schaudernd mein Geschlecht
von einem fremden Mann umfassen
und hab mich noch dafür gesegnet.
Nun hat das Leben sich gerächt,
nun bin ich dir, o dir begegnet.

Sie geht mit ungelenkem Schritt,
sie schaut empor, der Mond läuft mit;
ihr dunkler Blick ertrinkt in Licht.
Die Stimme eines Mannes spricht:

Das Kind, das du empfangen hast,
sei deiner Seele keine Last,
o sieh, wie klar das Weltall schimmert!
Es ist ein Glanz um Alles her,
du treibst mit mir auf kaltem Meer,
doch eine eigne Wärme flimmert
von dir in mich, von mir in dich;
die wird das fremde Kind verklären,
du wirst es mir, von mir gebären,
du hast den Glanz in mich gebracht,
du hast mich selbst zum Kind gemacht.

Er faßt sie um die starken Hüften,
ihr Atem mischt sich in den Lüften,
zwei Menschen gehn durch hohe, helle Nacht.

RICHARD DEHMEL

FORKLARET NATT

To mennesker i golde, kalde lund;
med dem en måne, blek og rund.
Og månen over trærne iler,
dens skinn av ingen sky tilsløres
mens sorte tagger mot den stiler.
En kvinnes spede stemme høres:

Jeg er med barn, men ei med ditt,
i synd jeg følger dine skritt.
Jeg var blitt til mitt eget stengsel,
og trodde ei mer på en glede –
mitt hjerte var så tungt av lengsel,
for livsfrukt, morsplikt var det rede.
Men akk, jeg gjorde meg fortred;
mitt skjød jeg lot ham gledes ved,
en fremmed skjenket jeg min lengsel,
jeg endog stunden salig priste.
Men nu har livet hevnes ved
at du meg ekte elskov viste.

Hun går med stive, redde skritt,
hun ser at månen holder tritt;
det dunkle blikk forgår i skinn.
En mannsrøst når til henne inn:

Det barn du under hjertet bær'
din sjel til last ei legges her,
å, se, hvor universet skimrer!
Det er som skinnet alt omgav;
du er med meg på kalde hav,
i oss en egen varme flimrer
fra deg i meg,
fra meg i deg;
forklaret lys om barnet gløde,
for du mitt barn, av meg, skal føde,
for du har skapt en glans i meg,
for du har gjort til barn mitt jeg.

Han hennes brede hofte favner,
og luft med åndedrett seg blander.
To mennesker i høye, lyse natt.

(OVERSATT AV WOLFGANG PLAGGE)

TRANSFIGURED NIGHT

Two people are walking through a bare, cold wood;
the moon keeps pace with them and draws their gaze.
The moon moves along above tall oak trees,
there is no wisp of cloud to obscure the radiance
to which the black, jagged tips reach up.
A woman's voice speaks:

"I am carrying a child, and not by you.
I am walking here with you in a state of sin.
I have offended grievously against myself.
I despaired of happiness,
and yet I still felt a grievous longing
for life's fullness, for a mother's joys
and duties; and so I sinned,
and so I yielded, shuddering, my sex
to the embrace of a stranger,
and even thought myself blessed.
Now life has taken its revenge,
and I have met you, met you."

She walks on, stumbling.
She looks up; the moon keeps pace.
Her dark gaze drowns in light.
A man's voice speaks:

"Do not let the child you have conceived
be a burden on your soul.

Look, how brightly the universe shines!
Splendour falls on everything around,
you are voyaging with me on a cold sea,
but there is the glow of an inner warmth
from you in me, from me in you.

That warmth will transfigure the stranger's child,
and you bear it me, begot by me.
You have transfused me with splendour,
you have made a child of me."

He puts an arm about her strong hips.
Their breath embraces in the air.
Two people walk on through the high, bright night.

(TRANSLATED BY MARY WHITTALL)

MARIA ANGELIKA CARLSEN

FIOLIN | KUNSTNERISK LEDER

Maria Angelika Carlsen er født i 1988. Hun fikk i august 2011 jobb som konsertmester 2 i Stavanger Symfoniorkester, og i august 2014 ble hun ansatt i samme stilling i Kringkastingsorkesteret. Sesongen 17/18 er hun tilbake i Stavanger Symfoniorkester, i et vikariat som 1. konsertmester.

Maria har vært konsertmester og kunstnerisk leder i Ensemble Allegria siden starten i 2008. Ensemblet har spilt inn to CD-er med sentrale verk for kammerorkester, samt medvirker på Solistkorets siste plate *Meins Lebens Licht*, der hun spiller Knut Nystedts *Ave Maria* for kor og solofiolin.

Høsten 2007 begynte hun sine studier med Detlef Hahn ved Norges musikkhøgskole i Oslo, og hun avsluttet våren 2011 sin bachelorgrad ved samme skole. I løpet av denne tiden tok hun et opphold i København og ved Det kongelige danske musikkonservatorium, der hun studerte med Serguei Azizian. Ved siden av jobben i Stavanger studerte hun med Peter Herresthal. Som Peters assistent underviser hun hans bachelorstudenter.

Maria har variert erfaring som solist, og høydepunktene har vært med Bergen Filharmoniske Orkester, Stavanger Symfoniorkester, Kristiansand Symfoniorkester, Tromsø Symfoniorkester, Norges musikkhøgskoles symfoniorkester og Ensemble Allegria.

Maria Angelika er en aktiv kammermusiker, og har spilt i saler som Wigmore Hall, Carnegie Hall (Zankel), Universitetets aula og Conservatoire i Brussel, og kammermusikkpartnere har vært Martin Fröst, Lars Anders Tomter, Henning Kraggerud, Håvard Gimse, Karen Gomyo og Leif Ove Andsnes.

Sammen med Eva Stalheim, Marthe Husum og Frida Fredrikke Waaler Wærvågen spiller hun i Atem String Quartet.

Maria spiller på en Giuseppe Rocca fra 1850, utlånt av Dextra Musica.

MARIA ANGELIKA CARLSEN

VIOLIN | ARTISTIC DIRECTOR

Maria Angelika Carlsen was born in 1988. In August 2011 she was hired as second concertmaster of the Stavanger Symphony Orchestra; she assumed the same position with the Norwegian Radio Orchestra in August 2014. She returns to the Stavanger Symphony Orchestra for the 2017–18 season in a temporary position as first concertmaster.

Maria Angelika has been concertmaster and artistic director of Ensemble Allegria since its founding in 2008. The ensemble has recorded two albums featuring major works for chamber orchestra, as well as contributed to the most recent recording of the Norwegian Soloists' Choir, *Meins Lebens Licht*, on which she plays Knut Nystedts *Ave Maria* for choir and solo violin.

In the autumn of 2007, Carlsen began studies with Detlef Hahn at the Norwegian Academy of Music in Oslo, where she completed a Bachelor's degree in 2011. During this time she also studied with Serguei Azizian at the Royal Danish Academy of Music in Copenhagen. While in Stavanger she studied with Peter Herresthal, and as his assistant she taught his Bachelor's students.

Maria Angelika Carlsen has appeared as soloist with a wide variety of orchestras and ensembles, highlights being performances with Bergen Philharmonic Orchestra, Stavanger Symphony Orchestra, Kristiansand Symphony Orchestra, Tromsø Symphony Orchestra, the symphony orchestra of the Norwegian Academy of Music, and Ensemble Allegria.

As an active chamber musician, Carlsen has played in major concert halls, among them, Wigmore Hall, Carnegie Hall (Zankel), and the Royal Conservatory in Brussels. Chamber music partners have included Martin Fröst, Lars Anders Tomter, Henning Kraggerud, Håvard Gimse, Karen Gomyo and Leif Ove Andsnes. She also plays in Atem String Quartet together with Eva Stalheim, Marthe Husum and Frida Fredrikke Waaler Wærvågen.

Maria Angelika plays a Giuseppe Rocca from 1850, on loan from Dextra Musica.

MARTHE HUSUM

BRATSJ

Marthe Grimsrud Husum (f. 1991) begynte å spille fiolin på Horten Kulturskole som 7-åring og har elsket musikken siden. Men det var først i møtet med bratsjen og Morten Carlsen at leken ble tatt på alvor. Hun begynte som ungt talent på Norges musikkhøgskoles talentprogram med Carlsen som lærer og ble etter hvert bachelorstudent. Midt i graden fortsatte hun studiene hos Walter Küssner ved Hochschule für Musik Hanns Eisler Berlin, masteren tok hun på New England Conservatory med Kim Kashkashian, og er nå på solistdiplom ved det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København med Lars Anders Tomter.

Kammermusikk og orkesterspill på høyt nivå har alltid vært Marthes lidenskap, og hun dukker derfor stadig opp i orkestre som Ensemble Allegria, Det Norske Kammerorkester, Berlin-filharmonien, Oslo-Filharmonien og Verbier Festival Chamber Orchestra, med dirigenter som Abbado, Gergiev, Noseda og Blomstedt. Sammen med Maria Angelika Carlsen, Eva Stalheim og Frida Frederikke Waaler Wærvågen spiller hun i Atem String Quartet. Andre

prosjektbaserte kammermusikkpartnere har vært bl.a. Ana Chumachenko, Borromeo String Quartet, Oslo Strykekvartett og Parker Quartet.

I tillegg til musikken setter Marthe også veldig pris på natur. Derfor er noen av høydepunktene prosjekter som bringer henne til flotte steder. Prussia Cove i Cornwall, Banff National Park, Vesterålen, Hardanger og Verbier er noen av de spektakulære plassene musikken har brakt henne. Det er i møte med andre dyktige og engasjerte musikere og flott natur at inspirerende og bevegende musikk oppstår. Hun spiller på en norsk O.F. Storn-bratsj fra 1996.

MARTHE HUSUM

VIOLA

Marthe Grimsrud Husum (b. 1991) began to play the violin at Horten Music School at age seven and has loved music ever since. But it was not until her encounter with the viola and Morten Carlsen that she really began to pursue music in earnest. She was accepted into the Norwegian Academy of Music's programme for talented young musicians, with Carlsen as her teacher, then continued there as a Bachelor's student, during which time she also studied with Walter Küssner at the Academy of Music Hanns Eisler Berlin. She completed a Master's degree with Kim Kashkashian at the New England Conservatory of Music in Boston (USA). She is presently pursuing a diploma in solo performance with Lars Anders Tomter at the Royal Danish Academy of Music in Copenhagen.

Chamber and orchestral music performance at the highest level has always been Marthe's passion, and the ensembles and orchestras with which she has appeared include Ensemble Allegria, the Norwegian Chamber Orchestra, Berlin Philharmonic Orchestra, Oslo Philharmonic Orchestra and Verbier Festival Chamber

Orchestra, under conductors Claudio Abbado, Valery Gergiev, Gianandrea Noseda and Herbert Blomstedt, among others. She also plays in Atem String Quartet together with Maria Angelika Carlsen, Eva Stalheim and Frida Frederikke Waaler Wærvågen. Other project-based chamber music partners have included Ana Chumachenko, the Borromeo String Quartet, the Oslo String Quartet and the Parker Quartet.

With Marthe's keen appreciation of nature, some highlights have been projects that have taken her to exceedingly beautiful places, such as Prussia Cove in Cornwall, Banff National Park in Canada, Verbier in Switzerland, as well as Vesterålen and Hardanger in Norway. It is the encounter with other talented and committed musicians in such unique natural surroundings that produces inspiring and moving music. She plays a Norwegian O.F. Storn viola from 1996.

BERIT CARDAS
GJESTELEDER (SCHÖNBERG)

Berit Cardas (f. 1969) begynte å spille fiolin da hun var åtte år gammel. Hun studerte ved Oslo Musikkonservatorium (nå Norges musikkhøgskole), ved Hochschule für Musik und Theater i Hannover og på University of Minnesota.

Cardas har holdt godt over to og et halvt tusen konserter med Vertavo Strykekvartett. De siste årene har hun blant annet spilt i Wigmore Hall, Kings Place, LSO St Luke's, Barbican og Chamber Proms i London, ved Aldeburgh Festival, Schubertiade, Bath Mozart Festival, Carnegie Hall og Lincoln Center i New York, Hercules Saal i München, Concertgebouw i Amsterdam, Vancouver Playhouse Theatre, og i Benaroya Hall i Seattle.

Hun spiller både fiolin og bratsj, og opptrer jevnlig som solist på begge instrumenter. I Vertavo har hun vekslet mellom å spille førstefiolin, andrefiolin og bratsj. Sammen med kvartetten har Berit vunnet Griegprisen, førstepris i Nordisk Kammermusikkonkurranse i København, og ikke minst førstepris, publikumsprisen og

radiolytternes pris i Melbourne International Chamber Music Competition i 1995.

Hun er en aktiv kammermusikk lærer og holder svært populære seminarer der hun kombinerer elementer fra improvisasjonsteater med kammermusikk. Cardas er også en ettertraktet kammerorkesterleder med sine originale tolkninger og kompromissløse tilnærming til det å skape og formidle musikk.

Hun spiller siden 2006 på en Lorenzo Storioni fiolin fra 1770, på generøst utlån fra stiftelsen Dextra Musica.

BERIT CARDAS
GUEST LEADER (SCHOENBERG)

Berit Cardas (b. 1969) began playing the violin at the age of eight. She studied at the Music Conservatory of Oslo (today the Norwegian Academy of Music), the University of Music, Drama and Media Hannover, and the University of Minnesota.

Cardas has performed well over two and a half thousand concerts with Vertavo String Quartet. In recent years, she has appeared at Wigmore Hall, Kings Place, LSO St. Luke's, the Barbican and Chamber Proms in London, the Aldeburgh Festival, the Schubertiade Festival, the Bath Mozart Festival, Carnegie Hall and Lincoln Center in New York City, the Herkules-saal in Munich, the Royal Concertgebouw in Amsterdam, the Vancouver Playhouse Theatre, and Benaroya Hall in Seattle (USA).

Cardas plays both violin and viola and appears regularly as soloist on both instruments. With Vertavo she has alternated between first violin, second violin and viola. With the quartet, Cardas has won the Grieg Prize, First Prize in the Nordic Chamber Music Competition in Copen-

hagen, and, not least, First Prize, as well as the Audience Prize and the Radio Listeners' Prize in the Melbourne International Chamber Music Competition in 1995.

Cardas is an active chamber music teacher and holds popular seminars that combine chamber music with elements from improvisational theatre. With her original interpretations and uncompromising approach to creating and communicating music, Cardas is also in frequent demand as chamber orchestra leader.

Since 2006 Berit Cardas has played a Lorenzo Storioni violin from 1770, on generous loan from Dextra Musica.

ENSEMBLE ALLEGRIA

Ensemble Allegria er et fremadstormende kammerorkester på internasjonalt toppnivå. Orkesteret har vakt oppsikt med sitt lekne samspill og sin energiske virtuositet. Siden 2008 har kunstnerisk leder Maria Angelika Carlsen og de 22 medmusikerne hennes spilt hverandre stadig bedre og vokst til å bli en kraft å regne med i norsk musikkliv.

Orkesteret spiller med internasjonalt anerkjente solister som Lawrence Power, Tine Thing Helseth, Martin Fröst, Kathryn Stott, Benjamin Schmid og Truls Mørk. De siste årene har Ensemble Allegria hatt et tett samarbeid med Det Norske Solistkor.

Ensemble Allegria spiller jevnlig på festivaler som Festspillene i Bergen, Hardanger Musikkfest, Oslo Kammermusikkfestival, Fjord Classics og Ultimafestivalen.

Orkesteret ga ut debutplaten *Allegria* (LWC 1044) på LAWO Classics i 2013, og i 2015 kom *VOLT22* (LWC 1082) som ble nominert til Spellemannprisen.

Ensemble Allegria ble i 2012 tildelt Statoils talentstipend innen klassisk musikk som første ensemble noensinne. Juryformann Leif Ove Andsnes uttalte den gang at «Ensemble Allegria utstråler en våken musikalitet som skaper et ensemblespill med nerve og intensitet».

ENSEMBLE ALLEGRIA

Ensemble Allegria is an up-and-coming chamber orchestra at top level internationally. The orchestra has attracted attention for its playful performance style and spirited virtuosity. Since 2008, artistic director Maria Angelika Carlsen and her 22 fellow musicians have challenged one another to improve and become a force to be reckoned with in Norwegian musical life.

Leading international soloists with whom the orchestra has performed include Lawrence Power, Tine Thing Helseth, Martin Fröst, Kathryn Stott, Benjamin Schmid and Truls Mørk. In recent years, Ensemble Allegria has collaborated closely with the Norwegian Soloists' Choir.

Ensemble Allegria regularly performs at festivals, among them, the Bergen International Festival, the Hardanger Music Festival, the Oslo Chamber Music Festival, Fjord Classics, and the Ultima Oslo Contemporary Music Festival.

The orchestra released its debut album, *Allegria* (LWC1144), on the LAWO Classics label in 2013. Its second recording, *VOLT22* (LWC1082), was released in 2015 and nominated for Norway's Grammy (Spellemannprisen).

In 2012 Ensemble Allegria was the first ensemble ever to be awarded the Statoil Talent Award for classical music. In the words of jury chairman Leif Ove Andsnes: "Ensemble Allegria radiates a bright musicality that generates ensemble playing with ardour and intensity."

MUSICIANS

SOLOISTS MOZART

MARIA ANGELIKA CARLSEN, VIOLIN
MARTE HUSUM, VIOLA

VIOLIN

BERIT CARDAS (GUEST LEADER SCHOENBERG)
ODA GIHLE HILDE (LEADER MOZART)
EVA CAMILLA EIKAAS STALHEIM (SECTION LEADER 2. VIOLIN)
MARIA ANGELIKA CARLSEN
NORA MYRSET ASHEIM
MIRIAM BERGSET
HUGO HILDE
SUNNIVA CARMEN FOSSUM
EMILIE HAAGENRUD
THEODOR THORNHILL
VILDE SANDVE ALNÆS
MARIA EIKEFET
RAGNHILD KYVIK BAUGE

VIOLA

INGVILD FINSET SPILLING (SECTION LEADER)
EINAR KYVIK BAUGE
TORUNN JOHANNA BLÅSMO-FALNES
MARTE HUSUM
EMILIE HELDAL LIDSHEIM
CHRISTINE OSELAND (MOZART)
OLE RASMUS BJERKE (SCHOENBERG)

CELLO

FRIDA FREDRIKKE WAALER WÆRVÅGEN (SECTION LEADER)
SVERRE KYVIK BAUGE
BENEDICTE ALSTVEIT ÅRSLAND
JAN-ØYVIND GRUNG STURE
ULRIKKE HENNINEN (SCHOENBERG)

BASS

INGA MARGRETE AAS (SECTION LEADER)
MATHIAS SUNDE VALSETH

OBOE

CHRISTINE SANDGRIND
MARIANNE SVENNING

HORN

INGVILD SANDSTAD
BENEDICTE ELNES

RECORDED IN SOLSIDEN CHURCH,
FREDERIKSTAD, 9–10 APRIL 2015 AND
IN RIS CHURCH, OSLO, 17–18 APRIL 2015

PRODUCER: VEGARD LANDAAS

BALANCE ENGINEER: THOMAS WOLDEN

EDITING: VEGARD LANDAAS

BOOKLET NOTES: MORTEN CARLSEN

ENGLISH TRANSLATION: JIM SKURDALL

VERKLÄRTE NACHT, NORWEGIAN TRANSLATION: WOLFGANG PLAGGE

VERKLÄRTE NACHT, ENGLISH TRANSLATION: MARY WHITTALL

BOOKLET EDITOR: HEGE WOLLENG

COVER DESIGN: ANETTE L'ORANGE / BLUNDERBUSS

COVER AND BOOKLET PHOTOS: WIKIMEDIA COMMONS
AND PEXELS.COM CC-LICENCE

ARTIST PHOTOS: INGRID POP (ENSEMBLE ALLEGRIA)

ANNA-JULIA GRANBERG / BLUNDERBUSS (MARIA

ANGELIKA CARLSEN & MARTE HUSUM)

RUNE KONGSRO (BERIT CARDAS)

LWC1138
© 2017 LAWO | © 2017 LAWO CLASSICS
WWW.LAWO.NO

LAWO
CLASSICS

MOZART SCHOENBERG

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756-1791)

SINFONIA CONCERTANTE IN E-FLAT MAJOR, K. 364/320D

1 _____ I. ALLEGRO MAESTOSO (12:34)

2 _____ II. ANDANTE (11:40)

3 _____ III. PRESTO (05:40)

ARNOLD SCHOENBERG (1874-1951)

4 _____ VERKLÄRTE NACHT, OP.4 (28:20)

LAWO
CLASSICS

www.lawo.no

ALL RIGHTS RESERVED LAWO CLASSICS

LWC1138 TT 58:21 © 2017 © 2017

CD STEREO | RECORDED IN DXD 24BIT/352.8KHZ